

Актуальні проблеми кримінального та кримінально-процесуального права :

анотований бібліографічний список

Вип. 11 / 2026

25 червня – 9 липня

URL: <http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. **Актуальні питання судової експертизи і криміналістики** : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. відомого вченого-криміналіста, д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса, (Харків, 23 трав. 2025 р.) : тези доп. / М-во юстиції України, Нац. наук. центр "Ін-т суд. експертиз ім. М. С. Бокаріуса" ; [редкол. : С. Тюленєв (голова) та ін.]. — Харків : ННЦ „ІСЕ ім. М. С. Бокаріуса“, 2025. — 533 с. : іл., табл. — Текст укр., англ. **Шифр зберігання в Бібліотеці: B85033**
Актуальні питання розвитку криміналістики в Україні / О. Баулін. — С. 43-46; Злочини, пов'язані з пособництвом державі-агресорці: окремі питання розслідування / А. Бершавська. — С. 52-56; Об'єднання сил судових експертів та правоохоронців у боротьбі з організованою злочинністю / В. Венчагова. — С. 88-91; Правові аспекти судової інженерно-екологічної експертизи воєнних злочинів проти довкілля / І. Крайнов, В. Сабадаш, К. Чернігівський. — С. 250-254; Проблеми протидії організованій злочинності в умовах війни (сучасні виклики) / О. Одерій. — С. 308-312; Штучний інтелект у криміналістиці: методологічні засади наукових досліджень та напрями практичної реалізації / В. Шевчук. — С. 504-509;

Криміналістика та судова експертиза в умовах сучасних викликів: запобігання політичній корупції через криміналістичні механізми / О. Щигов. – С. 521-524.

2. Албул С. В. Концептуальні засади становлення кримінальної розвідки в Україні [Електронний ресурс] / С. В. Албул // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 3. – С.9-13.

Висвітлено концептуальні засади становлення кримінальної розвідки в Україні в контексті реформування органів правопорядку та трансформації сектора безпеки і оборони. Обґрунтовано необхідність переходу від традиційної моделі оперативно-розшукової діяльності до нової цілісної парадигми кримінальної розвідки як багаторівневої аналітично-практичної системи. Визначено зміст, завдання та типологію кримінальної розвідки (стратегічну, операційну та тактичну), а також її місце у забезпеченні національної безпеки і кримінального провадження. Наголошено на потребі подальшого нормативно-правового та теоретико-прикладного опрацювання цієї концепції для її ефективної імплементації в правову систему України.

Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/353189>

3. Андрєєв І. П. Адвокатський запит як інструмент отримання доказів у кримінальному провадженні: доктринальні аспекти [Електронний ресурс] / І. П. Андрєєв // Право і сусп-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 159-165.

Обґрунтовано, що адвокатський запит виступає одним із ключових засобів реалізації права адвоката на отримання відомостей, необхідних для надання правової допомоги. Вказано на відсутність чіткого процесуального закріплення адвокатського запиту у системі джерел доказів, що створює нормативну невизначеність щодо його місця у механізмі доказування. Розкрито правову природу адвокатського запиту та доведено, що інформація, отримана за його допомогою, не може розглядатися як самостійний доказ, однак може бути трансформована у допустимий доказ за умови її процесуальної легалізації відповідно до вимог кримінального процесуального закону. Визначено основні проблеми використання адвокатського запиту, зокрема відсутність його процесуального статусу,

неефективність механізмів забезпечення виконання та неоднорідність судової практики.

Текст:

https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/24.pdf

4. **Аркуша Л. Особливості використання поліграфа під час дослідження внутрішньогрупової ієрархії організованих злочинних угруповань** [Електронний ресурс] / Лариса Аркуша, Олександр Чернов, Олександра Стаурська // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 5. — С. 68-82. *Здійснено комплексне дослідження особливостей використання поліграфа під час встановлення внутрішньогрупової ієрархії організованих злочинних угруповань як одного з найбільш складних завдань сучасної криміналістики. Доведено, що традиційні слідчі та оперативно-розшукові засоби не завжди дозволяють повною мірою реконструювати внутрішню ієрархію угруповання, що зумовлює необхідність залучення допоміжних криміналістичних інструментів, серед яких поліграф посідає важливе місце. Наголошено, що результати поліграфного дослідження не можуть розглядатися як самостійний доказ і потребують обов'язкового підтвердження іншими джерелами криміналістично значущої інформації. Проаналізовано тактичні особливості використання поліграфа та обґрунтовано доцільність інтеграції результатів поліграфного дослідження у загальну систему розслідування організованої злочинної діяльності. Вказано на дотримання правових аспектів застосування поліграфа, зокрема принципів добровільності, законності та поваги до прав людини. Констатовано, що поліграф є ефективним допоміжним інструментом криміналістичного пізнання, який за умови належного застосування здатний суттєво підвищити ефективність встановлення внутрішньогрупової ієрархії організованих злочинних угруповань, однак його використання потребує комплексного підходу, високого рівня професійної підготовки та поєднання з іншими засобами доказування.*

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/44882/44906>

5. **Аркуша Л. І. Тактичні особливості перевірки інформації викривачів (whistleblowers) під час розслідування економічних кримінальних правопорушень** [Електронний ресурс] / Л. І. Аркуша, О. П. Ващук, О. В. Чернов // Право і сусп.-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 251-261. *Зазначено, що у сучасних умовах викривачі дедалі частіше виступають важливим джерелом відомостей про факти незаконного використання фінансових ресурсів, зловживання службовим становищем, маніпуляції у сфері публічних закупівель, фіктивне підприємництво, ухилення від оподаткування та інші економічні кримінальні правопорушення. З'ясовано криміналістичне значення повідомлень викривачів як джерела орієнтувальної інформації, що може використовуватися для формування слідчих версій, визначення напрямів досудового розслідування та виявлення прихованих механізмів економічної злочинної діяльності. Надано пропозиції щодо підвищення ефективності перевірки інформації викривачів у кримінальному провадженні та визначено основні напрями вдосконалення криміналістичного забезпечення розслідування економічних кримінальних правопорушень.*

Текст:

https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/36.pdf

6. **Афтанасів В. М. Ексгумація масових поховань на деокупованих територіях як специфічний механізм криміналістичного втручання у воєнний та постгеноцидний простір** [Електронний ресурс] / В. М. Афтанасів, Ю. О. Лісіцина // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 3. – С. 20-26. *Розглянуто ексгумацію масових поховань на деокупованих територіях України як специфічний різновид криміналістичного втручання у простір масового насильства, спричиненого збройною агресією РФ. Обґрунтовано самостійне доказове значення ексгумації у провадженнях щодо воєнних злочинів, злочинів проти людяності та геноциду, а також проаналізовано її процесуально-правові та криміналістичні аспекти. Висвітлено роль судово-медичних, антропологічних і молекулярно-генетичних досліджень у*

встановленні особи жертви та реконструкції обставин смерті, а також узагальнено міжнародний досвід використання ексгумацій у розслідуванні масових убивств. Доведено необхідність удосконалення нормативного регулювання ексгумації в Україні та запровадження цифрової фіксації й простежуваності доказів для їх використання в міжнародному кримінальному судочинстві. Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/353193>

7. Бабкова Т. В. Використання віртуальних активів (криптовалют) в ході вчинення кримінальних правопорушень: проблеми розслідування, доказування та порівняльний аналіз світового та вітчизняного досвіду [Електронний ресурс] / Тетяна Вікторівна Бабкова // Наук. перспективи. – 2026. – № 5. — С. 1160-1171. Відзначено деструктивний вплив нерегульованого крипторинку на національну безпеку України в умовах повномасштабного вторгнення РФ. Висвітлено роль віртуальних активів як майданчика для ухилення від сплати податків і легалізації корупційних доходів, що існують поза державним контролем. Наведено приклади Сполучених Штатів Америки (США) та країн Європейського Союзу (ЄС), які сформували практику комплексного контролю за криптовалютним ринком. Окреслено процес імплементації міжнародних стандартів FATF та інтеграції норм щодо віртуальних активів у кримінальне процесуальне законодавство України. Обґрунтовано, що належне нормативне врегулювання цього ринку нерозривно пов'язане з виконанням державою свого позитивного обов'язку щодо розкриття злочинів і забезпечення невідворотності покарання. Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45232/45257>

8. Балаєва К. Нацполіція відкрила понад 222 тисячі справ через агресію РФ [Електронний ресурс] / Катерина Балаєва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 1 лип. — Електрон. дані. Як повідомив 01.07.2026 голова Національної поліції України Іван Вигівський з нагоди Дня слідчого, від початку повномасштабного вторгнення РФ слідчі Національної поліції

відкрили понад 222 тис. кримінальних проваджень, пов'язаних зі збройною агресією РФ. За його словами, українські слідчі працюють у безпрецедентних умовах - під обстрілами, у прифронтових районах, на деокупованих територіях і в тилу. Він наголосив, що світ ще не знав такого досвіду: саме українські слідчі поліції формують нові стандарти документування воєнних злочинів і розслідування під час війни. Очільник Нацполіції зазначив, що слідчі першими працюють на місцях російських атак і водночас продовжують розслідувати й інші тяжкі злочини - убивства, незаконний обіг зброї, діяльність наркоугруповань, шахрайські схеми та інші кримінальні правопорушення. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4890661-natspolitsiia-vidkryla-ponad-222-tysiachi-sprav-cherez-ahresiui-rf>

9. Богініч І. О. Правові підстави та межі використання штучного інтелекту під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій оперативними та оперативно-технічними підрозділами правоохоронних органів України [Електронний ресурс] / Ігор Олегович Богініч // Наук. перспективи. – 2026. – № 5. — С. 1181-1194. Здійснено системний аналіз правових підстав і меж використання технологій ШІ під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД) оперативними й оперативно-технічними підрозділами правоохоронних органів України в умовах правового режиму воєнного стану. Встановлено, що чинне кримінальне процесуальне законодавство України не містить чітких правових норм, які б регламентували специфіку застосування ШІ оперативно-технічними підрозділами під час проведення НСРД в умовах воєнного стану, що створює правову невизначеність щодо обсягу процесуальних гарантій прав осіб і породжує ризики довільного тлумачення меж допустимого втручання у конституційні права громадян. Вказано на необхідність законодавчого закріплення спеціальних правових норм, які визначатимуть процесуальний порядок застосування технологій ШІ у ході проведення НСРД правоохоронними органами в умовах правового режиму воєнного стану, що має включати чіткі критерії допустимості

автоматизованих систем обробки даних, порядок судового контролю за їх використанням та механізми забезпечення прозорості алгоритмів прийняття рішень. Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45234/45259>

10. **Божик В. С. Тактика проведення обшуку в кримінальних провадженнях щодо легалізації (відмивання) майна, одержаного внаслідок ухилення від сплати податків** [Електронний ресурс] / В. С. Божик // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2026. – № 2, ч. 1. – С. 66-73. З'ясовано, що проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальних провадженнях щодо легалізації (відмивання) майна, одержаного внаслідок ухилення від сплати податків, відбувається паралельно з розслідуванням предикатного злочину і вимагає від слідчого застосування комплексного підходу як до організації розслідування загалом, так і тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій зокрема, які спрямовані на виявлення, огляд, вилучення й забезпечення збереження документів та інших матеріальних носіїв інформації. Зазначено, що сліди легалізації (відмивання) майна, одержаного внаслідок ухилення від сплати податків, відображаються в документах, електронних носіях інформації, грошових сумах, цінних паперах та особистих речах, тому на початковому етапі розслідування, передусім у випадках, коли первинна інформація отримана оперативно-розшуковим шляхом, важливо провести таку процесуальну дію, як обшук, спрямовану на їх виявлення та вилучення. На підставі вивчення слідчої діяльності встановлено, що першочерговими обшуками під час розслідування мають бути обшуки в банку, конвертаційному центрі, підприємстві-клієнт. Також необхідно накласти арешт на рахунки буферних і фіктивних підприємств; провести допити свідків з метою здобуття документального підтвердження фінансової чи господарської операції, пов'язаної з відмиванням несплачених податків; блокувати грошові кошти як на поточних рахунках цих підприємств, так і готівкові кошти. Текст:

https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2026-2-1/Pravo_ua_2026_2_1_066.pdf

11. **Бондаренко К. А. Проблеми доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері медицини та інші латентні кримінальні правопорушення** [Електронний ресурс] / Кирило Андрійович Бондаренко, Михайло Олегович Карпенко // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 5. — С. 132-146. *Здійснено комплексне дослідження кримінальних процесуальних проблем доказування у провадженнях про злочини у сфері медицини, які через високий ступінь латентності, замаскованість під легальну професійну діяльність, обмеження у витребуванні відомостей, що становлять лікарську таємницю, та корпоративну солідарність медичного співтовариства належать до однієї з найскладніших категорій кримінальних справ. На підставі аналізу сучасних доктринальних розробок, судової практики Верховного Суду (ВС) та рішень Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) окреслено особливості предмета та меж доказування за ст. 91 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Запропоновано структурування предмета доказування у досліджуваній категорії проваджень за чотирма взаємопов'язаними блоками та обґрунтовано низку пропозицій щодо вдосконалення процесуального механізму розслідування.* Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/44886/44910>

12. **Бреславець В. В. "Дропи" як інструмент фінансових злочинів та їх вплив на економічну безпеку держави** [Електронний ресурс] / Володимир Володимирович Бреславець, Анна Вікторівна Бура, Євген Юрійович Колосовський // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 5. — С. 170-178. *Здійснено комплексне дослідження правових та економічних аспектів функціонування мереж "дропів" як одного з найбільш динамічних інструментів легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, у сучасних умовах цифровізації фінансового сектора. Деталізовано поняття "дроп" на основі інтерпретації Національного банку України (НБУ) та*

запропоновано розширення цього терміна, що включає осіб, які власноруч здійснюють транзакції за вказівкою третіх осіб. Висвітлено поточний стан законодавчих ініціатив, зокрема окреслено положення законопроекту № 14161. Надано конкретні рекомендації щодо вдосконалення Кодексу України про адміністративні правопорушення та посилення контролю за р2р-переказами, що сприятиме зміцненню економічної безпеки держави та підвищенню прозорості ринку платіжних послуг. Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/44889/44913>

13. Буряк Є. В. Стадії кримінального правопорушення і добровільна відмова: колізія законодавчих дефініцій та шляхи її подолання [Електронний ресурс] / Євген Валентинович Буряк // Право.UA : наук.-практ. журн.— 2026. — № 2, ч.1. — С. 74-82. Досліджено підстави кримінальної відповідальності за незакінчене кримінальне правопорушення — готування та замах на кримінальне правопорушення. Зазначено, що у сучасній доктрині кримінального права склад кримінального правопорушення розглядається як сукупність передбачених кримінальним законом об'єктивних і суб'єктивних ознак, які характеризують суспільно небезпечне діяння як конкретне кримінальне правопорушення. Окреслено чотири елементи структури складу кримінального правопорушення: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона та наголошено, що відсутність будь-якого виключає підставу кримінальної відповідальності. Висвітлено статті Кримінального кодексу України (КК України) та здійснено порівняльно-правовий аналіз відповідного законодавства Німеччини, Австрії, Швейцарії, Великої Британії, Франції, Польщі та інших держав, що дозволило виявити різні підходи до визначення моменту виникнення замаху та конструювання інституту добровільної відмови. Запропоновано зміни до ч. 1 ст. 14 КК України з метою усунення редакційної неузгодженості та забезпечення системної цілісності інституту незакінченого кримінального правопорушення. Текст: <https://pravo.unesco->

14. **Велика Палата пояснила, чому за дії "Беркуту" під час Майдану має відповідати держава** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 27 черв. – Електрон. дані. *Подано постанову Великої Палати Верховного Суду (ВП ВС) у справі № 754/1519/22 щодо подій в ніч з 10 на 11 грудня 2013 р, коли заступник командира полку міліції особливого призначення "Беркут" – начальник штабу при Головному управлінні Міністерства внутрішніх справ (ГУ МВС) України в Автономній Республіці Крим (АР Крим), виконуючи явно злочинний наказ, віддав підлеглим розпорядження про силове відтиснення та затримання учасників мирної акції протесту на майдані Незалежності та вулиці Хрещатик у Києві. У своїй постанові суд сформулював важливий правовий висновок, що якщо посадовець під час виконання своїх службових повноважень вчиняє злочин і завдає шкоди людині, відшкодовувати цю шкоду має держава, при цьому потерпілий може вимагати компенсацію безпосередньо в межах кримінального провадження, а покласти відповідальність одночасно і на державу, і на самого посадовця не можна.* Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/364320-velikaya-palata-obyasnila-pochemu-zadeystviya-berkuta-vo-vremya-maydana-dolzno-otvechat-gosudarstvo>

15. **Велічко О. О. Предмет доказування у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів: теоретико-правова характеристика та особливості нормативного закріплення** [Електронний ресурс] / О. О. Велічко // Право і сусп.-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 262-268. . *Відповідно до ст. 91 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) розкрито зміст загального предмета доказування як єдиного нормативного положення, обов'язкового для всіх кримінальних проваджень. Особливу увагу приділено специфіці спеціального предмета доказування у провадженнях щодо воєнних злочинів і доведено, що така специфіка зумовлена подвійною (національною та міжнародно-правовою) природою цих*

діянь. Визначено коло додаткових обставин, які є конститутивними для доказування воєнних злочинів, та встановлено, що чинне кримінальне процесуальне законодавство України не містить окремого нормативного закріплення спеціального предмета доказування для проваджень щодо воєнних злочинів, що утворює системну прогалину та знижує ефективність розслідування відповідної категорії справ. Текст: https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/37.pdf

16. Висоцький М. Повернення вилученого майна після обшуку: чому бізнес досі стикається з труднощами [Електронний ресурс] / Маркіан Висоцький // Юрид. практика. – 2026. – 2 лип. – Електрон. дані. Розкрито правову природу тимчасового вилучення майна відповідно до норм Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та наведено приклади порушень, які виникають у цьому питанні на практиці. Окрему увагу приділено значенню цифрових доказів, таких як особисте та корпоративне листування, бухгалтерські бази даних, CRM-системи, хмарні сервіси, електронні документи, резервні копії та інформація з мобільних пристроїв, що становлять основну доказову базу для кримінального переслідування. Вказано на значення змістовної теоретичної та практичної підготовки співробітників компанії до проведення можливого обшуку на підприємстві та наголошено, що наявність детально розробленої і впровадженої внутрішньої політики безпеки та реагування на можливі виклики під час обшуку суттєво знижує ризики блокування функціонування бізнесу. Констатовано, що сучасна практика свідчить про відсутність зацікавленості правоохоронних органів до пошуку балансу між необхідністю якісного і ефективного виконання завдань кримінального провадження та захистом фундаментальних прав власника майна, водночас формування чіткої і сталої судової практики дозволило б суттєво вирішити проблему незаконного утримання вилученого майна та мінімізувати свавільне вручання в господарську діяльність бізнесу. Текст:

<https://pravo.ua/povernennia-vyluchenoho-maina-pislia-obshuku-chomu-biznes-dosi-stykaietsia-z-trudnoshchamy/>

17. **Відбулося засідання Комітету з питань свободи слова** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 1 лип. [№ 630]. – Електрон. дані. *Повідомлено, що 30 червня відбулося чергове засідання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань свободи слова, під час якого народні депутати України – члени Комітету опрацювали низку актуальних законодавчих ініціатив* Зокрема розглянуто проєкт Закону про внесення зміни до ст. 59 Закону України “Про запобігання корупції” щодо встановлення строку зберігання відомостей про притягнення до дисциплінарної відповідальності фізичної особи за вчинення корупційних або пов’язаних з корупцією правопорушень в Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов’язані з корупцією правопорушення (реєстр. № 15346, внесений КМ України). Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391822>

18. **Вознюк А. А. Розмежування перешкоджання законній діяльності Збройних сил України, державної зради та умисного знищення або пошкодження майна: проблеми кваліфікації підпалів в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / А. А. Вознюк, М. Л. Грібов, М. В. Бурак // Право і сусп.-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 172-187. *Здійснено комплексний кримінально-правовий аналіз проблем кваліфікації підпалів транспортних засобів та іншого майна, що використовується Силами оборони України, у контексті співвідношення та відмежування складів злочинів, передбачених ст. 111, 114-1, 114-2 та 194 Кримінального кодексу України (КК України). На підставі узагальнення сучасної судової практики встановлено відсутність уніфікованого підходу до оцінки таких діянь та обґрунтовано, що визначальним критерієм розмежування конкуренції кримінально-правових норм і сукупності злочинів є повнота охоплення юридично значимих ознак вчиненого. Сформульовано методологічні орієнтири для забезпечення єдності судової практики, підвищення*

передбачуваності кримінально-правових наслідків і дотримання принципу правової визначеності.

Текст:

https://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/26.pdf

19. Войтович Н. Ф. Кримінальний процес у системі права України: взаємодія з галузями права та суміжними науками [Електронний ресурс] / Наталія Федорівна Войтович // *Успіхи і досягнення у науці.* – 2026. – № 5. — С. 211-224. *Кримінальний процес розглянуто як складне багатокомпонентне правове явище, що поєднує ознаки форми реалізації державної діяльності, самостійної галузі права, наукового напряму та освітньої компоненти, а також виступає невід’ємним елементом механізму здійснення правосуддя та функціонування національної правової системи загалом. Доведено, що кримінальний процес перебуває у тісному взаємозв’язку з конституційним, міжнародним, кримінальним, цивільним і цивільним процесуальним правом, а також із суміжними юридичними науками, насамперед криміналістикою. Окрему увагу приділено взаємодії кримінального процесуального права із законодавством, що регулює судоустрій, статус суддів, організацію та діяльність прокуратури й адвокатури. Обґрунтовано, що призначення кримінального процесуального права полягає також у забезпеченні належного рівня гарантування прав і свобод особи у кримінальному провадженні, зокрема захисту від необґрунтованого обвинувачення, незаконного притягнення до кримінальної відповідальності та неправомірного засудження.*

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/44892/44916>

20. Волинець Р. А. Кваліфікація несанкціонованого втручання в роботу комп’ютерних систем у світлі сучасної судової практики України [Електронний ресурс] / Р. А. Волинець, Д. С. Птащенко // *Наук. вісн. публіч. та приват. права.* – 2026. – № 1. – С. 352-361. *Здійснено комплексний аналіз кваліфікації несанкціонованого втручання в роботу комп’ютерних систем за ст. 361 Кримінального кодексу України (КК України) у світлі сучасної судової практики. Розкрито положення Кримінального кодексу України (КК*

України), а також окреслено низку рішень судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій за 2020 - 2024 рр. Виявлено тенденцію до конкуренції норм між ст. 361, ст. 361-1 і ст. 362 КК України, що зумовлює правову невизначеність. Сформульовано висновок про необхідність уніфікації методик технічного аналізу цифрових доказів, гармонізації кримінально-правових норм із міжнародними стандартами та розроблення національних рекомендацій щодо кваліфікації кіберзлочинів. Текст: <https://www.nvppp.in.ua/vip/2026/1/56.pdf>

21. **Ворошилова Д. Р. Модернізація кримінального законодавства щодо збільшення видів покарань, не пов'язаних з позбавленням волі за наркотичні кримінальні правопорушення** [Електронний ресурс] / Дарина Русланівна Ворошилова // *Успіхи і досягнення у науці.* – 2026. – № 5. — С. 252-261. *Обґрунтовано необхідність запровадження та розширення практики застосування альтернативних видів покарань для осіб, які вчинили наркотичні кримінальні правопорушення та проаналізовано їх ефективність у порівнянні з позбавленням волі. Розглянуто теоретико-прикладний аспект пенології та сучасної практики призначення покарань. Встановлено, що предмет пенології охоплює дослідження покарання як соціально-правового явища, що є не лише відплатою за вчинене протиправне діяння, а й інструментом ресоціалізації та виховного впливу. Досліджено міжнародні стандарти, зокрема Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод та практику Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ). Окрему увагу приділено національному законодавству, зокрема диспозиції ст. 50 Кримінального кодексу України (КК України), яка визначає поняття покарання та його мету. Доведено необхідність розширення застосування альтернативних заходів кримінально-правового впливу, зокрема інституту пробації, що відповідає сучасним підходам гуманізації кримінальної політики.* Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/44895/44919>

22. **ВП ВС відступила від позиції 2016 року щодо статті 69-1 КК: щирого каяття недостатньо** [Електронний ресурс] // *Суд.-юрид. газ.* – 2026.

– 28 черв. – Електрон. дані. Подано постанову Великої Палати Верховного Суду (ВП ВС) від 27.05.2026 у справі № 214/2983/24 щодо застосування ст. 69-1 Кримінального кодексу України (КК України). Окреслено обставини справи, стосовно якої ВП ВС роз'яснила, що для застосування спеціальних правил призначення покарання, передбачених ст. 69-1 КК України, недостатньо лише щирого каяття та визнання вини. Таким чином, цим рішенням ВП ВС фактично сформувала новий підхід до застосування ст. 69-1 КК України, який матиме значення для подальшої практики призначення покарання у кримінальних провадженнях. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/364741-vp-vs-vidstupila-vid-pozitsiyi-2016-roku-schodo-statti-69-1-kk-schirogo-kayattya-nedostatno>

23. **Гнетнев М. К. Гласні заходи в забезпеченні безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві** [Електронний ресурс] / М. К. Гнетнев, В. В. Шатравка, І. С. Самойліченко // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 5. – С. 202-204. Досліджено теоретичні та прикладні аспекти застосування гласних (відкритих) заходів оперативного пошуку як фундаментального елемента системи забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства. Розкрито концепцію "безперервного циклу безпеки", згідно з якою державний захист має ініціюватися не з моменту набуття особою офіційного процесуального статусу, а вже на стадії оперативно-розшукової діяльності. Деталізовано інструментарій оперативного пошуку та акцентовано на діяльності підрозділів внутрішньої та власної безпеки Державної прикордонної служби України (ДПСУ). Наголошено, що виконання державою зобов'язань щодо безпеки особи, згідно зі ст. 3 Конституції України, є обов'язковою умовою при залученні громадян до виконання публічних функцій у межах судочинства. Текст: https://lsey.org.ua/5_2026/48.pdf

24. **Гудков І. І. Особливості криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень в бюджетній сфері під час воєнного стану** [Електронний ресурс] / І. І. Гудков // Наук. вісн. публіч. та приват. права. –

2026. – № 1. – С. 272-278. Досліджено особливості криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень у бюджетній сфері. Окреслено її значення для оптимізації процесу досудового розслідування та підвищення його результативності. Структуровано основні складові цього поняття, зокрема предмет злочинного посягання, способи вчинення, характерні сліди, дані про особу правопорушника та умови, в яких здійснюється протиправна діяльність в бюджетній сфері. Особливу увагу приділено проявам таких правопорушень за умов воєнного стану. Обґрунтовано, що зміни в криміналістичній характеристиці проявляються у зміні контексту скоєння злочинів, спрощенні управлінських процедур, зростанні значення цифрових слідів та ускладненні способів приховування незаконної діяльності. Акцентовано, що врахування цих специфічних рис є ключовим елементом для підвищення ефективності досудового розслідування та протидії злочинам у сфері бюджетних правопорушень. Текст: <https://www.nvppp.in.ua/vip/2026/1/43.pdf>

25. **Довідка НАЗК про результати перевірки декларації може бути окремо оскаржена в адміністративному суді, а наявність кримінального провадження не впливає на це - новий висновок КАС ВС** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 9 лип. – Електрон. дані. Подано висновок Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду (КАС ВС) в постанові від 03.07.2026 у справі № 420/3078/25 у зв'язку з позовом депутата обласної ради до Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК), в якому позивач просив визнати протиправними та скасувати частину положень, викладених у довідці про результати проведення повної перевірки щорічної декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. За результатами розгляду справи КАС ВС постановив, що сам факт наявності кримінального провадження або провадження у справі про адміністративне правопорушення, пов'язаних із результатами проведеної НАЗК повної перевірки декларації особи та складання довідки НАЗК, не змінює правової

природи такої довідки і не позбавляє її статусу індивідуального акта суб'єкта владних повноважень, та, з урахуванням частини вимог п. 1 ч. 1 ст. 19 Кодексу адміністративного судочинства України (КАС України), зобов'язує адміністративні суди здійснювати контроль за законністю адміністративних актів НАЗК.. Текст: <https://pravo.ua/dovidka-nazk-pro-rezultaty-perevirky-deklaratsii-mozhe-but-ty-okremo-oskarzhena-v-administrativnomu-sudi-a-na-ivnist-kryminalnoho-provadhennia-ne-vplyvaie-na-tse-novy-vysnovok-kas-vs/>

26. **Дубровка Є. І. Провокація злочину в кримінальному процесі: проблематика законодавства, практика ЄСПЛ та національна судова практика** [Електронний ресурс] / Є. І. Дубровка. Д. А. Коваленко, І. Ю. Штепа // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 5. – С. 202-204. Проаналізовано сучасний стан нормативного регулювання провокації злочину, зокрема положення ч. 3 ст. 271 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). З'ясовано правову природу провокації злочину та висвітлено практику Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), зокрема рішення у низці справ, на підставі яких сформульовано ключові критерії встановлення провокації злочину – матеріальний та процесуальний. Приділено увагу підходам Верховного Суду України (ВС України) до розмежування допустимих негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД) і незаконного підбурювання особи до вчинення кримінального правопорушення. Запропоновано напрями вдосконалення законодавства щодо закріплення визначення провокації злочину, запровадження ефективного судового контролю та уніфікації судової практики з урахуванням стандартів ЄСПЛ. Текст: https://lsej.org.ua/5_2026/49.pdf

27. **Думчиков М. О. Кримінально-правова охорона гуманітарної допомоги в умовах збройного конфлікту: порівняльно-правовий аналіз законодавства України та зарубіжних держав** [Електронний ресурс] / М. О. Думчиков, О. В. Ільченко, І. В. Каріх // Право і сусп-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 194-201. Акцентовано на колосальних обсягах залученої

міжнародної допомоги у зв'язку з повномасштабною агресією РФ проти України та зазначено, що в умовах максимального спрощення митних і логістичних процедур виникло сприятливе криміногенне середовище, що зумовило необхідність запровадження ст. 201-2 Кримінального кодексу України (КК України) як унікальної спеціальної норми воєнного часу. Наведено статистичні дані Офісу Генерального прокурора України за 2022 - 2025 рр. щодо означених злочинів і констатовано високий ступінь їх латентності, глибоку адаптацію тіньового сектору та наявність суттєвих процесуальних складнощів у доведенні спеціальної суб'єктивної ознаки – мети отримання прибутку. Досліджено досвід європейських держав, зокрема Республіки Польща, Федеративної Республіки Німеччина (ФРН), Республіки Хорватія та Французької Республіки. Обгрунтовано необхідність створення міжнародних спільних слідчих груп за участю детективів Бюро економічної безпеки (БЕБ), Національної поліції України (НПУ) та Європолу для подолання юрисдикційних бар'єрів і ефективної протидії транснаціональним ланцюгам відмивання активів, отриманих під виглядом гуманітарної допомоги.

Текст:

https://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/28.pdf

28. Елізбарян І. А. Проблемні аспекти кримінальної відповідальності за вчинення екоциду: зарубіжний досвід [Електронний ресурс] / І. А. Елізбарян // Право і сусп.-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 202-207. Розкрито роль міжнародних експертних груп і резолюцій Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) у процесі розроблення універсальної дефініції екоциду та акцентовано на досвіді європейських держав, які вже інтегрували екоцид до своїх національних правопорядків, зокрема схарактеризовано практику та законодавство Бельгії, Італії, Литви, Польщі та Австрії. Обгрунтовано стратегічну важливість ратифікації Римського статуту та імплементації науково обґрунтованих критеріїв незворотності екологічних втрат у Кримінальний кодекс України (КК України), що сприятиме інституціоналізації екологічної безпеки як

автономного об'єкта кримінально-правової охорони на міжнародному рівні. Вказано на необхідність виокремлення екоциду як п'ятої категорії міжнародних злочинів, що є не лише юридичною формальністю, а необхідною умовою для подолання обмежень Римського статуту. Текст: https://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/29.pdf

29. **Жила О. Б. Окремі аспекти скасування арешту майна у кримінальному провадженні** [Електронний ресурс] / Олександр Борисович Жила // *Успіхи і досягнення у науці.* – 2026. – № 5. – С. 407-418. *Проаналізовано норми законодавства та правозастосовна практика щодо скасування арешту майна у кримінальному провадженні. Визначено, що слідчий суддя, суд мають право ухвалити рішення про скасування арешту майна за результатами розгляду відповідного клопотання, поданого зацікавленими учасниками кримінального провадження. Встановлено, що скасування арешту майна може застосовуватися як за результатами розгляду відповідного клопотання, ініційованого зацікавленими учасниками кримінального провадження, так і автоматично – в силу прийняття уповноваженими особами процесуального рішення щодо завершення досудового розслідування відповідно до ч. 3, 4 ст. 174, ч.4 ст.132 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) чи бездіяльності, яка полягає у пропуску строків звернення з клопотанням про накладення арешту на майно. Окреслено особливості скасування арешту майна, яке накладалося з метою спеціальної конфіскації.* Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/44908/44932>

30. **Замфереско К. В. Кримінально-правові обмеження медичного застосування наркотичних засобів: відповідність міжнародним стандартам** [Електронний ресурс] / Катерина Володимирівна Замфереско // *Наук. перспективи.* – 2026. – № 5. — С. 1302-1311. *Детально розглянуто основні принципи міжнародних стандартів регулювання медичного застосування наркотичних засобів - доступність, безпека та ефективність. Проаналізовано відповідні положення українського законодавства та*

виявлено певні невідповідності міжнародним стандартам і низку невирішених раніше питань, що призводить до обмеження доступу пацієнтів до необхідних ліків і порушення їхніх прав, а також створює можливості для зловживань та корупції. Окреслено кримінально-правові норми, що регулюють відповідальність за незаконне виробництво, придбання, зберігання, перевезення та збут наркотичних засобів, а також за порушення правил їх обігу. Зроблено висновок про необхідність системного реформування законодавства у сфері медичного застосування наркотичних засобів і сформульовано пропозиції щодо внесення відповідних змін до кримінального законодавства. Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45244/45269>

31. **Захист прав і свобод людини та громадянина в умовах воєнного стану** : зб. тез XIV Всеукр. наук.-практ. конф., Львів, 30 трав. 2025 р. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка", Навч.-наук. ін-т права, психології та інновац. освіти. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2025. – 174 с. – Бібліогр. наприкінці ст. **Шифр зберігання в Бібліотеці: B86375** *Зі змісту: Кіберправопорушення у умовах цифровізації суспільства: деякі кримінально-правові та адміністративно-правові аспекти / Н. Гузела. – С. 25-27; Особливості провадження окремих слідчих (розшукових) дій під час воєнного стану / О. Зорена, В. Канцір. – С. 35-38; Правові аспекти протидії кіберзалякуванню / Н. Лесько. – С. 67-70; Рішення Європейського суду з прав людини як джерело кримінального права / Ю. Мозольова. – С. 77-79; Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки / А. Пашко, Р. Бундз. – С. 106-107; Ухиленн[я] і від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період / О. Чабанова, С. Сорока. – С. 156-158.*

32. **Збірник документів і матеріалів архівно-кримінальних справ амністованих повстанців Холодного Яру (1918 – 1922)** : [джерела з Центр. держ. архіву громад. об-нь і україніки] / Укр. ін-т воєнної історії ; авт.-упоряд. Дмитро Фурманчук ; [наук. ред. І. С. Печенюк]. — Київ :

Компринт, 2025. — 207 с. : факс. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В86405**
Науковий збірник підготовлено на основі вивчення, узагальнення та систематизації документів і матеріалів архівно-кримінальних справ, які зберігаються в Центральному державному архіві громадських об'єднань та українці (фонд 263, опис 1). Збірник призначений для удосконалення змісту підготовки військових фахівців за освітньо-науковою програмою "Організація воєнно-історичної роботи у військах (силах)", спеціальність К6 "Забезпечення військ (сил)", офіцерів органів військового управління, науково-педагогічних та наукових працівників, слухачів і курсантів вищих військових навчальних закладів.

33. **Здоровило Т. "Кріт" в академії Міноборони: бракував техніку й передавав рф нові розробки БПЛА** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. — 2026. — 2 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про операцію, проведену контррозвідкою Служби безпеки України (СБУ) за сприяння міністра оборони, Головнокомандувача Збройних сил України (ЗСУ) та керівництва військової академії, у результаті якої було зірвано спробу РФ заволодіти новітніми розробками України у сфері безпілотних технологій. Як повідомлено на сайті СБУ, затримано агента російської воєнної розвідки, який шпигував для ворога в одній із провідних академій Міністерства оборони України (МО України). Наразі слідчі СБУ повідомили йому про підозру за ч. 2 ст. 111 Кримінального кодексу України (КК України) - державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану; він перебуває під вартою без права внесення застави і йому загрожує довічне ув'язнення з конфіскацією майна. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194528/>*

34. **Здоровило Т. Мільйонні збитки: для ЗСУ закуповувалися застарілі гранатомети – СБУ** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. — 2026. — 9 лип. — Електрон. дані. *Подано інформацію Служби безпеки України (СБУ) про викриття схеми закупівлі для Сил оборони одноразових протитанкових гранатометів неналежної якості за завищеною вартістю. Як свідчать дані розслідування, учасники схеми*

намагалися приховати справжній рік виготовлення, технічний стан і походження товару, для чого подавали підроблені документи та змінювали маркування на виробах, зокрема номер партії та рік виготовлення. Зазначено, що на сьогодні відкрите провадження за ч. 1 ст. 114-1 Кримінального кодексу України (КК України) – перешкоджання законній діяльності Збройних сил України (ЗСУ) та інших військових формувань в особливий період. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194587/>

35. Йовенко І. І. Потерпілі від кримінальних правопорушень проти довкілля [Електронний ресурс] / І. І. Йовенко // Право і сусп.-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 216-221. Проаналізовано проблематику потерпілих від кримінальних правопорушень проти довкілля як особливої категорії суб'єктів кримінально-правового дослідження. Схарактеризовано специфіку екологічної злочинності та окреслено віктимологічні особливості потерпілих. З'ясовано особливості правового статусу потерпілого у кримінальному провадженні та обґрунтовано необхідність удосконалення механізмів захисту прав потерпілих, зокрема шляхом розширення їх процесуальних можливостей, впровадження інститутів колективного представництва та розвитку ефективних форм компенсації екологічної шкоди. Текст:

https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/31.pdf

36. Івашко С. В. Корупційні ризики у сфері виконання та відбування кримінальних покарань: кримінологічна природа, детермінанти та напрями мінімізації [Електронний ресурс] / С. В. Івашко // Право і сусп.-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 208-215. Здійснено комплексний кримінологічний аналіз корупційних ризиків у сфері виконання/відбування кримінальних покарань як специфічної форми інституційної вразливості пенітенціарної системи. Розкрито природу корупції у цій сфері та запропоновано визначення корупційного ризику у сфері виконання/відбування кримінальних покарань як обумовленої особливостями правового регулювання організації служби та пенітенціарного середовища криміногенної

вразливості окремих процедур, повноважень і практик, що створює передумови для використання службового становища з власною вигодою або в інтересах третіх осіб. Зроблено висновок, що ефективна мінімізація корупційних ризиків у сфері виконання та відбування покарань можлива лише за умови переходу від формально-каральної моделі реагування на вже вчинені кримінальні правопорушення до системної кримінологічної політики раннього виявлення ризикових зон, максимальної цифровізації процедур, обмеження непрозорої дискреції, посилення внутрішнього й зовнішнього контролю, кадрового очищення та формування професійної антикорупційної культури в органах і установах виконання покарань. Текст: https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/30.pdf

37. Каверіна Т. П. Щодо територіальної підслідності у кримінальних провадженнях за фактами безвісного зникнення особи у поствоєнний період [Електронний ресурс] / Т. П. Каверіна // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 3. – С. 64-69. *Досліджено проблемні аспекти визначення територіальної підслідності у кримінальних провадженнях за фактами безвісного зникнення осіб, пов'язаного з бойовими діями та воєнними обставинами. Проаналізовано чинне кримінальне процесуальне законодавство України та виявлено недоліки нормативного регулювання, зумовлені тимчасовим і конкурентним характером відповідних правових норм. Визначено чинники, що сприяють ефективному досудовому розслідуванню, зокрема своєчасне внесення відомостей до ЄРДР, проведення першочергових слідчих дій та належну взаємодію правоохоронних, оперативних і військових підрозділів. Обґрунтовано необхідність внесення змін до ст. 218 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та запровадження постійного механізму визначення територіальної підслідності у цій категорії кримінальних проваджень.* Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/353205>

38. **Капліна О. В. Кримінальні процесуальні ризики проєкту Цивільного кодексу України** [Електронний ресурс] / Оксана Володимирівна Капліна // Вісн. Нац. акад. прав. наук України. – 2026. – № 2. – С. 262-282. *У контексті взаємозв'язку кримінального процесуального права з цивільним правом розкрито зміст проєкту Цивільного кодексу України. Проаналізовано низку статей проєкту Цивільного кодексу України, зокрема: ст. 333 - доступ до кореспонденції; ст. 335 - право на недоторканність житла; ч. 3 ст. 1434 - відповідальність за шкоду, завдану незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органа, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду. Запропоновано шляхи вдосконалення певних статей проєкту Цивільного кодексу України.* Текст: [https://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/33\(2\)_2026-262-282.pdf](https://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/33(2)_2026-262-282.pdf)

39. **Катишев К. Суд обрав запобіжний захід нардепу Тищенку** [Електронний ресурс] / Костянтин Катишев // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 3 лип. — Електрон. дані. *Вказано, що Вищий антикорупційний суд (ВАКС) обрав запобіжний захід у вигляді застави у розмірі 10 млн грн для народного депутата Миколи Тищенка. Також суд зобов'язав його виконувати низку обов'язків: перебувати до слідства і суду за першою вимогою, здати на зберігання закордонні паспорти та носити електронний засіб контролю. Зі свого боку прокурор Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) просив застосувати до М. Тищенка запобіжний захід у вигляді арешту з альтернативою внесення 19 млн грн застави. Повідомлено, що клопотання про взяття депутата на поруки висловили п'ять народних депутатів: Євген Яковенко, Олег Воронько, Василь Німченко, Георгій Мазурашу та Валерій Гнатенко. Але суд їм відмовив. Нагадано, що 29.06.2026 НАБУ та САП повідомили М. Тищенку про підозру у проханні надати неправомірну вигоду, легалізації коштів і внесенні недостовірних відомостей до декларації.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4891409-sud-obrav-zapobizhnyi-zakhid-nardepu-tyschenku>

40. **Книженко С. О. Стратегія розслідування воєнних злочинів** [Електронний ресурс] / С. О. Книженко // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 3. – С. 70-74. *Проаналізовано стратегічні засади розслідування воєнних злочинів в умовах сучасного міжнародного збройного конфлікту та визначено ключові чинники, що впливають на ефективність доказування. Проаналізовано міжнародні стандарти документування й збереження доказів, зокрема вимоги щодо забезпечення безперервності ланцюга їх збереження та допустимості у міжнародному кримінальному судочинстві. Розкрито значення взаємодії з міжнародними організаціями, застосування методів OSINT-аналізу та сучасних криміналістичних технологій для фіксації, дослідження й реконструкції місць воєнних злочинів. Обґрунтовано, що ефективне розслідування воєнних злочинів забезпечується шляхом системного поєднання міжнародних стандартів, технологічних інновацій, належних безпекових заходів і дотримання прав людини.* Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/353207>

41. **Колотуха І. О. Окремі аспекти відповідальності держав за підтримку рухів опору під час збройного конфлікту** [Електронний ресурс] / І. О. Колотуха // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 3. – С. 223-227. *Розглянуто питання відповідальності держав за контроль і керівництво рухами опору, що беруть участь у бойових діях під час внутрішньодержавних і міжнародних збройних конфліктів. Проаналізовано сучасні збройні конфлікти як переважно неміжнародні за характером і відзначено зростання їх інтернаціоналізації, збільшення кількості цивільних жертв і використання контрольованих рухів опору. Висвітлено положення Статуту Міжнародного кримінального суду та Міжнародного кримінального трибуналу для колишньої Югославії як основи сучасної доктрини відповідальності за воєнні злочини та геноцид. Обґрунтовано необхідність комплексного підходу до кваліфікації збройних конфліктів, що включає аналіз норм міжнародного гуманітарного права,*

доказової бази та практики міжнародних судових інституцій. Текст:
<https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/353471>

42. **Комітет заслухав Звіт Державного бюро розслідувань про діяльність за 2025 рік** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 3 лип. [№ 632]. – Електрон. дані. *Повідомлено, що 1 липня на позачерговому засіданні Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань правоохоронної діяльності було заслухано Звіт Державного бюро розслідувань про діяльність за 2025 р. Звіт представив Директор ДБР Сухачов Олексій Олександрович. У Звіті, зокрема, йдеться про ключові пріоритети роботи ДБР: протидія та розслідування злочинів проти основ національної безпеки, забезпечення правопорядку у військовій сфері; протидія катуванням та іншим проявам неналежного поводження під час виконання своїх повноважень працівниками правоохоронних органів; протидія організований злочинності; боротьба з корупцією та протидія зловживанням у будь-яких сферах життєдіяльності держави відповідно до підслідності ДБР; розслідування злочинів, вчинених військовими. Також у Звіті йдеться про взаємодію ДБР з державними інституціями, міжнародне співробітництво, алгоритм повернення осіб із СЗЧ, розслідування злочинів у сфері мобілізації, розвиток ДБР і пропозиції щодо вдосконалення законодавства.*

Текст:

<https://www.golos.com.ua/article/391836>

43. **Костенко М. В. Криміналістичні аспекти використання даних з супутникових знімків у розслідуванні воєнних злочинів** [Електронний ресурс] / Марина Володимирівна Костенко, Філіп Фадійович Павлюс, Єлізавета Вячеславівна Вітовецька // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ “Ун-т сучас. знань”. – 2026. – № 146. – С. 235-242. *Вказано, що повномасштабна збройна агресія РФ проти України суттєво трансформувала умови кримінального провадження та поставила перед органами кримінальної юстиції завдання документування воєнних злочинів в умовах збройного конфлікту, обмеженого фізичного доступу до місць*

бойових дій та активної інформаційної протидії. Акцентовано, що супутникові знімки в розслідуванні воєнних злочинів слід розглядати як різновид цифрової інформації, що може набувати доказового значення в межах криміналістики через категорію "документа" та "комп'ютерних даних", а за потреби спеціальної інтерпретації - через механізми спеціаліста й судової експертизи. Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2026/05/kostenko_pavlyus_vitovetska_146.pdf

44. **КСУ визнав неконституційною норму КПК про безальтернативне тримання під вартою: розбір тексту рішення** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 30 черв. — Електрон. дані. Окреслено ключові правові висновки рішення Конституційного Суду України (КСУ) щодо визнання неконституційною норми Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), яка зобов'язувала суди застосовувати до військовослужбовців виключно тримання під вартою за вчинення окремих військових злочинів під час дії воєнного стану. Зазначено, що своєю позицією КСУ підтвердив, що автоматичне, безальтернативне позбавлення волі суперечить самій природі правосуддя та принципу верховенства права, таким чином, це рішення зобов'язує законодавця та суди дотримуватися індивідуального підходу при обранні запобіжних заходів, забезпечуючи право кожного військовослужбовця на вмотивоване судові рішення. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/365189-ksu-viznav-nekonstitutsiynoyu-normu-kpk-pro-bezalternativne-trimannya-pid-vartoyu-rozbir-tekstu-rishennya>

45. **Лекарь А. С. Кримінологічна безпека на ринку небанківських фінансових послуг** [Електронний ресурс] / Ангеліна Сергіївна Лекарь // Наук. перспективи. – 2026. – № 5. — С. 1438-1446. Здійснено комплексне кримінологічне дослідження проблем забезпечення кримінологічної безпеки на ринку небанківських фінансових послуг України в умовах трансформації економічних відносин та дії правового режиму воєнного стану. До основних загроз віднесено шахрайство у сфері фінансових послуг, інсайдерські

зловживання, маніпуляції з фінансовими ресурсами, використання фіктивних суб'єктів господарювання, а також легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Встановлено, що економічна нестабільність, зниження платоспроможності населення, спрощення окремих регуляторних процедур і зростання рівня латентності кримінальних правопорушень сприяють активізації тіньових фінансових операцій і ускладнюють ефективний державний контроль. Обґрунтовано необхідність формування цілісної системи забезпечення кримінологічної безпеки, яка включає вдосконалення нормативно-правового регулювання, розвиток ризик-орієнтованого нагляду, посилення фінансового моніторингу, впровадження ефективних механізмів внутрішнього контролю в небанківських фінансових установах, а також активізацію міжвідомчої взаємодії правоохоронних і регуляторних органів.

Текст:

<http://www.perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45255/45280>

46. **Лекарь А. С. Фінансове шахрайство як основа формування кримінологічних заходів запобігання** [Електронний ресурс] / А. С. Лекарь // Право і сусп-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 222-227. Розкрито сутність фінансового шахрайства, визначено його ключові ознаки, форми прояву та сучасні тенденції розвитку, зокрема поширення кіберзлочинності, фішингових атак, маніпуляцій із платіжними інструментами та функціонування фінансових пірамід. Висвітлено кримінологічні характеристики осіб, які вчиняють фінансове шахрайство, та окреслено їх типові риси, мотивацію й рівень професійної підготовки. Запропоновано комплексний підхід до протидії фінансовому шахрайству, який передбачає поєднання загально-соціальних, спеціально-кримінологічних та індивідуально-профілактичних заходів. Акцентовано на необхідності впровадження сучасних технологій фінансового моніторингу, посилення міжвідомчої взаємодії, удосконалення нормативно-правової бази та підвищення рівня фінансової культури населення.

Текст:

https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/32.pdf

47. **Літвин І. Нардепа викрили у незаконному збагаченні на понад 12,7 млн грн** [Електронний ресурс] / Інна Літвин // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 29 черв. — Електрон. дані. *Як повідомили у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі (САП), завершено слідство у справі щодо чинного народного депутата IX скликання за незаконне збагачення на понад 12,7 млн грн. Судячи з фабули справи, йдеться про Олександра Качного з депутатської групи "Платформа за життя і мир", який у 2020 - 2021 рр.. придбав активи (квартиру, земельну ділянку, котедж тощо), їх вартість на 12,7 млн грн перевищувала його законні доходи. Слідство встановило, що, попри фіктивне оформлення майна на свого знайомого, народний депутат із грудня 2021 р. проживав у столичній квартирі, особисто керував усіма ремонтними роботами та оплачував їх готівкою. Детективи Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) за дорученням прокурора САП відкрили матеріали справи стороні захисту для ознайомлення.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4890118-nardepa-vykryly-u-nezakonnomu-zbahachenni-na-ponad-127-mln-hrn>

48. **Логвінова О. В. Екологічне право України в контексті протидії екоциду: проблеми правового регулювання та перспективи розвитку** [Електронний ресурс] / Ольга Василівна Логвінова // Право.UA : наук.-практ. журн.— 2026. – № 2, ч.1. – С. 110-119. *Проаналізовано нормативно-правові засади протидії екоциду в Україні та визначено основні напрями вдосконалення правового регулювання у цій сфері. Акцентовано на масштабних екологічних наслідках збройної агресії РФ проти України, які спричинили значне погіршення стану довкілля. Висвітлено конституційні та законодавчі засади екологічного права України, положення кримінального законодавства щодо відповідальності за злочини проти довкілля, а також особливості правового регулювання екоциду, передбаченого ст. 441 Кримінального кодексу України (КК України). Зроблено висновок про необхідність конкретизації положень ст. 441 КК України, гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами та посилення*

міжнародного співробітництва у сфері протидії екоциду. Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2026-2-1/Pravo_ua_2026_2_1_110.pdf

49. **Любавіна В. П. Слідчий суддя як гарант забезпечення прав особи у кримінальному провадженні** [Електронний ресурс] / Вікторія Петрівна Любавіна, Олен Васильович Худина // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ “Ун-т сучас. знань”. – 2026. – № 146. – С. 266-271. *Проаналізовано правову природу інституту слідчого судді, його місце у системі кримінального процесуального права та значення у механізмі реалізації принципу верховенства права. Висвітлено нормативне регулювання діяльності слідчого судді відповідно до положень Конституції України та Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Особливу увагу приділено характеристиці судового контролю як самостійної форми судової діяльності, спрямованої на забезпечення балансу між публічними інтересами держави у сфері протидії кримінальним правопорушенням та необхідністю дотримання фундаментальних прав людини. Акцентовано увагу на необхідності дотримання принципів законності, обґрунтованості, пропорційності та мотивованості судових рішень у процесі здійснення судового контролю.* Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2026/05/liubavina_khudina_146.pdf

50. **Мацко В. Запобіжний захід на стадії досудового розслідування - формальність без змагальності?** [Електронний ресурс] / Володимир Мацко // Юрид. практика. – 2026. – 25 черв. – Електрон. дані. *Розглянуто проблему обрання судами запобіжного заходу. Вказано на випадки, коли суди відмовляються оцінювати докази про ухваленні рішення про запобіжний захід, що є порушенням фундаментального принципу, відповідно до якого кримінальне провадження здійснюється на основі змагальності. Окреслено відповідні статті Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та розкрито поняття "обґрунтована підозра". На основі аналізу положень кримінального процесуального законодавства через призму*

практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) обґрунтовано процесуальну необхідність оцінки доведеності підозри на підставі наявних доказів. Констатовано, що змагальність сторін із декларативного принципу повинна перетворитися на реальний процесуальний механізм, який діє на будь-якій стадії судового контролю, адже лише за таких умов формальна процедура розгляду клопотання про запобіжний захід може стати змагальним процесом, у якому суд критично оцінює доводи обох сторін, а не лише позицію захисту. Текст: <https://pravo.ua/zapobizhnyi-zakhid-na-stadii-dosudovoho-rozsliduvannia-formalnist-bez-zmahalnosti/>

51. **Машталяр О. М. Персональні дані як електронний доказ у кримінальному процесі** [Електронний ресурс] / О. М. Машталяр, В. В. Петрик // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 5. – С. 218-221. Досліджено правову природу персональних даних як електронного доказу у кримінальному процесі. Висвітлено норми національного законодавства та судові рішення у кримінальних провадженнях. Встановлено, що персональні дані як електронний доказ існують у формі фрагментів баз даних, електронних файлів, цифрових фотографій документів і переписок у месенджерах, а носіями таких об'єктів виступають SSD-накопичувачі, мобільні пристрої, сервери та хмарні середовища. Зазначено, що персональні дані у кримінальному провадженні мають особливе значення, оскільки є самостійним об'єктом правового захисту. Запропоновано імплементувати в Україні зарубіжний досвід, зокрема Федеративної Республіки Німеччина (ФРН). Текст: https://lsej.org.ua/5_2026/51.pdf

52. **Месенджери для повісток: до суду будуть викликати онлайн, а втрачені на ТОТ кримінальні справи – відновлять** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 6 лип. — Електрон. дані. Окреслено ключові положення законопроекту № 15376 "Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів щодо кримінальних проваджень, здійснення яких унеможливлено внаслідок тимчасової окупації окремих

територій України через збройну агресію проти України”, який розширює способи повідомлення особи про дистанційний виклик до суду через месенджери та електронну пошту для осіб на тимчасово окупованих територіях (ТОТ), а також встановлює чіткий порядок відновлення втрачених матеріалів кримінальних справ. Зазначено, що документ пропонує системні зміни до Кримінального кодексу України (КК України) та Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), які дозволять здійснювати правосуддя за відсутності доступу до територій та матеріалів справ, окрім того, основна увага приділена цифровізації процесу повідомлення підозрюваних, розширенню можливостей спеціального (заочного) розслідування та захисту прав осіб, які вже відбули частину покарання в умовах окупації. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/365637-mesendzheri-dlya-povistok-do-sudu-budut-viklikati-onlayn-a-vtracheni-na-tot-kriminalni-spravi-vidnovlyat>

53. **Мир через право: військові конфлікти та виклики правосуддя** : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 10.12.2024 р.) / НАН України, Київ. ун-т права ; [за заг. ред. Ю. Бошицького]. — Вінниця : Твори, 2025. — 253 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А845666** Висвітлено питання міжнародного гуманітарного права, санкційної політики, судової реформи, забезпечення прав людини, кримінально-правової й адміністративної відповідальності, а також соціально-економічних викликів, спричинених агресією РФ проти України. Особливу увагу приділено правовим механізмам захисту національних інтересів України, перспективам впровадження військових судів, питанням мобілізації, гібридним загрозам, дотриманню міжнародних конвенцій, а також викликам у сфері прав людини, гендерної рівності, медіа-грамотності та боротьбі з дезінформацією.

54. **Митрофанова Ю. С. Експібіціонізм та сексуальне переслідування: порівняльно-правовий аналіз та обґрунтування криміналізації за законодавством України** [Електронний ресурс] / Юлія

Сергіївна Митрофанова // Наук. перспективи. – 2026. – № 5. — С. 1482-1499.

На підставі аналізу судової практики встановлено стійку тенденцію до кваліфікації ексгібіціоністських дій виключно як хуліганства відповідно до ст. 296 Кримінального кодексу України (КК України), що не відображає сексуальної природи посягання та унеможливорює належний правовий захист потерпілих. За результатом порівняння законодавства Федеративної Республіки Німеччина (ФРН), Франції та Польщі виявлено усталену тенденцію до самотійної криміналізації відповідних діянь у країнах континентальної правової сім'ї. Обґрунтовано, що відсутність спеціальної норми про переслідування є прямим порушенням зобов'язань України за ст. 34 Стамбульської конвенції та запропоновано авторські редакції ст. 153-1 "Ексгібіціонізм" та ст. 153-2 "Сексуальне переслідування" КК України з диференційованими санкціями та кваліфікованими складами щодо неповнолітніх та осіб у залежному становищі. Текст: <http://www.perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45259/45284>

55. **Налуцишин В. В. Повноваження захисника у доказуванні в кримінальному судочинстві в державах романо-германської правової системи** [Електронний ресурс] / Віктор Володимирович Налуцишин, Володимир Вікторович Налуцишин, Роман Вікторович Налуцишин // Наук. перспективи. – 2026. – № 5. — С. 1519-1528. *Розглянуто повноваження захисника у доказуванні в кримінальному судочинстві в державах романо-германської правової системи. Висвітлено різні концепції правового статусу захисника (адвоката) та проаналізовано особливості інституту доказування у Франції, Федеративній Республіці Німеччина (ФРН), Швейцарії. Зроблено висновок про необхідність гармонізації вітчизняного законодавства з кращими міжнародними практиками, у тому числі й щодо участі захисника у доказуванні у кримінальних справах. Текст: <http://www.perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45262/45287>*

56. **Народні депутати пропонують криміналізувати використання ІІІ з метою шахрайства** [Електронний ресурс] // Юрид.

практика. – 2026. – 6 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про зареєстрований у Верховній Раді України (ВР України) законопроект № 15379, який передбачає внесення змін до ст. 190 Кримінального кодексу України (КК України) щодо криміналізації протиправних (шахрайських) діянь, вчинених із використанням інформаційно-комунікаційних систем або систем штучного інтелекту. Як пояснили автори законодавчої ініціативи, необхідність прийняття цього законопроекту зумовлена стрімким розвитком цифрових технологій, що призвело до появи принципово нових високотехнологічних способів учинення злочинів проти власності. Зокрема законопроектом передбачено комплексну модернізацію ст. 190 КК України шляхом оновлення понятійного апарату, а також Кабінету Міністрів України (КМ України) пропонується доручити забезпечити прийняття необхідних підзаконних актів, серед яких створення чіткого процесуального механізму із залученням експертів з кібербезпеки для верифікації ШІ-генерацій під час досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень. Текст: <https://pravo.ua/narodni-deputaty-proponuiut-kryminalizuvaty-vykorystannia-shi-z-metoiu-shakhraistva/>*

57. **Несен О. О. До питання досудового розслідування фактів самогубства військовослужбовців** [Електронний ресурс] / О. О. Несен, Н. В. Кравченко // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 3. – С. 101-106. *Досліджено особливості досудового розслідування самогубств військовослужбовців під час проходження служби та визначено його високу криміналістичну й міждисциплінарну складність. Проаналізовано необхідність залучення знань кримінального права, процесу, криміналістики, судової медицини, психіатрії та психології для повного й об'єктивного встановлення обставин події. Акцентовано на важливості взаємодії правоохоронних органів, судових експертів і військового командування, а також на особливостях тактики слідчих дій і збору матеріалів для експертиз та правильної правової кваліфікації. Зроблено висновки щодо доцільності комплексного підходу до розслідування та*

встановлено схожість цієї категорії проваджень із розслідуваннями самогубств працівників правоохоронних органів. Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/353255>

58. **Нечипорук В. О. Доктрина "живого інструменту" у практиці ЄСПЛ та її значення для розвитку кримінального процесуального права України** [Електронний ресурс] / В. О. Нечипорук // Право і сусп-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 279-284. *Проаналізовано доктрину застосування Конвенції про захист прав та основоположних свобод як "живого інструменту" у практиці Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) та її вплив на розвиток кримінального процесуального законодавства України. Досліджено принцип динамічного тлумачення Конвенції, відповідно до якого зміст і обсяг гарантованих прав підлягають еволюції з урахуванням сучасних соціальних, правових та науково-технічних змін. Висвітлено практику ЄСПЛ у низці справ, яка демонструє застосування доктрини "живого інструменту" для розширення змісту ст. 3 Конвенції та підвищення стандартів захисту від поганого поводження. Сформульовано висновок, що доктрина "живого інструменту" є визначальною для гармонізації українського кримінального процесуального законодавства з європейськими стандартами, а імплементація цих принципів через зміни до Кримінального кодексу України (КК України) та Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) підвищує ефективність гарантій прав і свобод особи та забезпечує їх практичну реалізацію в урахуванням умов сьогодення.* Текст: https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/39.pdf

59. **Нідерланди погодилися прийняти Спецтрибунал щодо агресії РФ** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 6 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про згоду уряду Нідерландів прийняти у себе Спеціальний трибунал щодо злочину агресії проти України. Наведено коментар Президента України Володимира Зеленського, який наголосив, що "це рішення дасть змогу притягнути до відповідальності вище політичне та військове керівництво Росії саме за злочин агресії, а не лише за його*

наслідки”. Своєю чергою, міністр закордонних справ України Андрій Сибіга пояснив, що мова йде не лише про розміщення в Нідерландах підготовчих фаз Спеціального трибуналу, а й щодо повноцінної операційної фази, яка передбачає повноцінне функціонування трибуналу. Таким чином, за словами міністра, рішення уряду Нідерландів ”демонструє готовність міжнародної спільноти переходити від підтримки самої ідеї відповідальності до створення інституції, яка забезпечить її на практиці” – відтепер Спеціальний трибунал остаточно виходить із площини концепцій і політичних дискусій та набуває реальних інституційних обрисів. Текст: <https://pravo.ua/niderlandy-pohodylysia-pryiniaty-spetstrybunal-shchodo-ahresii-rf/>

60. **Оганнісян А. А. Деякі проблеми кримінально-правового захисту в Україні діяльності органів міжнародної кримінальної юстиції** [Електронний ресурс] / Артур Аршакович Оганнісян// Наук. перспективи. – 2026. – № 5. – С. 1584-1597. *Розглянуто питання належної кримінально-правової захищеності в Україні діяльності відповідних інституцій, які здійснюють та забезпечують здійснення міжнародного правосуддя. Вказано, що нормами розд. XVIII "Кримінальні правопорушення проти правосуддя" Особливої частини Кримінального кодексу України (КК України) забезпечено кримінально-правовий захист діяльності Міжнародного кримінального суду (МКС) - центрального органа, який забезпечує функціонування системи міжнародної кримінальної юстиції. Також ст. 382 КК України передбачає кримінальну відповідальність за невиконання судового рішення МКС. Підсумовано, що механізм кримінально-правової охорони МКС потребує подальшого удосконалення, зокрема акцентовано на необхідності передбачити в КК України галузеве забезпечення кримінально-правової охорони діяльності такого органа міжнародної кримінальної юстиції як Спеціальний трибунал щодо злочину агресії проти України.* Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45267/45292>

61. **Охман О. В. Повноваження прокурора спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України** [Електронний ресурс] / О. В. Охман, О. В. Плахотнік, Л. Я. Стрельбіцька // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 3. – С. 257-265. *Досліджено повноваження прокурора Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України та проаналізовано сучасні виклики міжнародного кримінального правосуддя, зумовлені обмеженою юрисдикцією, процедурними недоліками та ризиками політичного впливу. Розкрито особливості правового регулювання ініціювання розслідувань і підтримання обвинувачення з урахуванням досвіду діяльності ad hoc трибуналів для Югославії, Руанди та Лівану. Визначено ключові гарантії ефективності функціонування Офісу Прокурора, зокрема його інституційну незалежність, прозорі процедури призначення та звільнення, а також запобігання конфлікту інтересів. Обґрунтовано необхідність подальшого вдосконалення міжнародно-правових механізмів переслідування злочину агресії з метою підвищення ефективності міжнародної відповідальності.* Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/353480>

62. **Понад 3 тисячі справ: ДБР розкрило масштаби розслідувань під час війни** [Електронний ресурс] // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 7 лип. — Електрон. дані. *Вказано, що від початку вторгнення РФ у провадженні Державного бюро розслідувань перебувають 3054 кримінальні справи. Найбільше з них стосуються державної зради – 2018 проваджень; ще 818 справ відкрили через можливу колаборацію з окупантами, 54 – за фактами допомоги державі-агресору. У межах цих розслідувань 1727 людям уже оголосили про підозру, 533 підозрюваних оголосили в розшук. Ще понад 1300 осіб перевіряють на можливу причетність до таких злочинів. До суду передали 1549 обвинувальних актів. Як наголосили у ДБР, розслідування тривають у всіх регіонах – від тимчасово окупованих територій (ТОТ) до прифронтових і звільнених громад. Слідчі збирають докази навіть у випадках, коли підозрювані втекли за кордон або переховуються.* Текст:

<https://ua.korrespondent.net/ukraine/4892297-ponad-3-tysiachi-sprav-dbr-rozkrylo-masshtaby-rozsliduvan-pid-chas-viiny>

63. **Посадовця Держгеокадастру підозрюють у незаконному вибутті земель аграрного університету на Вінниччині** [Електронний ресурс] // Високий замок. – 2026. – 29 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про повідомлення працівниками Державного бюро розслідувань (ДБР) щодо підозри колишньому керівнику Головного управління Держгеокадастру у Вінницькій області. За даними слідства, через його дії частина земель Вінницького національного аграрного університету опинилася у приватній власності, а державі завдано майже 1,3 млн грн збитків. Слідство встановило, що посадовець затвердив зміни координат, конфігурації та частково місця розташування низки земельних ділянок, серед яких були й землі університету. У результаті частину цієї території поділили на окремі ділянки для ведення садівництва, які згодом перейшли у приватну власність. Наразі триває досудове розслідування. Правоохоронці встановлюють усі обставини передачі земель, перевіряють можливу причетність інших осіб та вживають заходів для повернення ділянок у користування навчального закладу. Колишньому посадовцю повідомили про підозру за ч. 5 ст. 191 Кримінального кодексу України (ККУ) - розтрата чужого майна шляхом зловживання службовим становищем в особливо великому розмірі, його звільнено з посади, також вирішується питання про обрання запобіжного заходу. Йому загрожує від 7 до 12 років позбавлення волі з конфіскацією майна та позбавленням права обіймати певні посади.* Текст : <https://wz.lviv.ua/news/554461-posadovtsia-derzhheokadastru-pidozriuiut-u-nezakonnomu-vybutti-zemel-ahrarnoho-universytetu-na-vinnychchyni>

64. **Почтовий М. М. Кримінальна відповідальність за незаконне використання гуманітарної допомоги: обґрунтованість внесення змін до Кримінального кодексу України та доповнення його статтею 201-2** [Електронний ресурс] / М. М. Почтовий, А. В. Коваленко // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2026. – № 1. – С. 368-373. *Проаналізовано*

положення ст. 201-2 Кримінального кодексу України (КК України) "Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги". Вказано на численні публікації в засобах масової інформації (ЗМІ) про випадки незаконного використання гуманітарної допомоги, що надходила в Україну після повномасштабного вторгнення РФ. Наголошено на необхідності вдосконалення кримінального законодавства щодо відповідальності за дії з гуманітарною допомогою чи благодійними пожертвами. Текст: <https://www.nvppp.in.ua/vip/2026/1/58.pdf>

65. **Присяжнюк А. Г. Особливості проведення судових експертиз воєнних злочинів** [Електронний ресурс] / А. Г. Присяжнюк // Право і сусп.-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 294-303. Окреслено специфіку роботи експертів в умовах збройного конфлікту, зокрема обмежений доступ до місць подій, ризики для життя і здоров'я фахівців, а також труднощі, пов'язані зі збиранням, збереженням і дослідженням доказів. Окрему увагу приділено проблемам фіксації наслідків руйнувань, ідентифікації загиблих, дослідженню слідів застосування зброї та вибухових пристроїв. Визначено роль різних видів судових експертиз у встановленні обставин вчинення воєнних злочинів. Вказано на проблему координації між національними правоохоронними органами, експертними установами та міжнародними організаціями, що беруть участь у документуванні воєнних злочинів як ключової умови забезпечення належної якості доказів та їх подальшого використання у кримінальному провадженні. Акцентовано на необхідності уніфікації підходів, гармонізації методик і впровадження міжнародних стандартів у національну практику й обгрунтовано, що розвиток експертної галузі у цьому напрямі має не лише практичне, але й стратегічне значення, оскільки сприяє формуванню належної доказової бази для притягнення винних до відповідальності та забезпечення принципу невідворотності покарання за воєнні злочини. Текст: https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/41.pdf

66. **15 років ув'язнення за бойові накази:** у Раді пропонують карати командирів за невинуватдані втрати серед військових [Електронний ресурс] // Суд.-юрід. газ. – 2026. – 1 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про законопроект № 15365 щодо доповнення Кримінального кодексу України (КК України) ст. 426-2, яка передбачає до 15 років ув'язнення за "тактично недоцільні" накази. Як пояснили автори законодавчої ініціативи, метою проекту є збалансування захисту життя бійців і захисту командирів від необґрунтованого кримінального переслідування за правомірні бойові рішення. Зазначено, що ст. 426-2 встановлюється відповідальність за віддання наказу або розпорядження, що спричинило невинуватдані втрати особового складу, тобто коли командне рішення приймається всупереч очевидній тактичній або оперативній недоцільності та призводить до суттєвих втрат серед військовослужбовців. Окреслено юридичні дефініції, які дозволяють кваліфікувати наслідки таких рішень, та розкрито запропоновану модель градації покарання. Вказано на певні ризики для військового управління та практики прийняття бойових рішень у разі запровадження кримінальної відповідальності за "невинуватдані втрати" й зроблено висновок про необхідність доопрацювання законопроекту та суттєвого уточнення його норм – насамперед щодо чітких критеріїв оцінки недоцільності, процесуальних гарантій та визначення спеціалізованого органа експертної оцінки та ініціювання розслідування. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/365252-15-rokiv-uvyaznennya-za-boyovi-nakazi-u-radi-proponuyut-karati-komandiriv-za-nevinpravdani-vtrati-sered-viyskovikh>*

67. **Радь Т. Допустимість доказів крізь призму судового контролю: що має перевіряти захист** [Електронний ресурс] / Тамара Радь // Юрид. практика. – 2026. – 26 черв. – Електрон. дані. *У світлі рішень Верховного Суду України (ВС України) та Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) розглянуто питання щодо посилення вимог до процесуальної форми отримання доказів. Приділено увагу проблемі допустимості доказів,*

отриманих у результаті проведення обшуку, та вказано, що саме під час проведення цієї слідчої (розшукової) дії органами досудового розслідування нерідко допускаються істотні порушення вимог кримінального процесуального закону, які можуть бути підставою для визнання отриманих доказів недопустимими. Окреслено порядок проведення негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД) відповідно до положень Кримінального процесуального України (КПК України) та наголошено, що законність проведення НСРД безпосередньо залежить від законності судового рішення, яке стало підставою для їх проведення. Констатовано, що самостійними підставами для визнання доказів недопустимими є: порушення правил підсудності; отримання дозволів на проведення обшуків і НСРД від неуповноваженого суду; недотримання порядку здійснення судового контролю; використання органом досудового розслідування повноважень, не передбачених КПК України. Текст: <https://pravo.ua/dopustymist-dokaziv-kriz-pryzmu-sudovoho-kontroliu-shcho-maie-pereviriaty-zakhyst/>

68. **Славко А. С. Притягнення до відповідальності за колабораційну діяльність у механізмі реалізації права на правду та формуванні політики пам'яті** [Електронний ресурс] / А. С. Славко, К. В. Борисенко // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 3. – С. 266-272. Досліджено притягнення до відповідальності за колабораційну діяльність у контексті реалізації права на правду та формування політики пам'яті в умовах збройного конфлікту. Проаналізовано міжнародно-правові акти, практику міжнародних судових інституцій та положення національного кримінального законодавства України щодо регулювання колабораціонізму. Визначено взаємозв'язок між кримінальною відповідальністю за колабораційну діяльність і реалізацією права на правду, а також її вплив на формування офіційного державного наративу та збереження національної ідентичності. Обґрунтовано, що притягнення до відповідальності за колабораціонізм виконує не лише

правову, а й меморіальну функцію в умовах триваючого збройного конфлікту. Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/353481>

69. Старенький О. С. Проблеми правового регулювання проведення негласних слідчих (розшукових) дій як засобів кримінального процесуального доказування до постановлення ухвали слідчого судді [Електронний ресурс] / Олександр Сергійович Старенький // Вісн. Нац. акад. прав. наук України. – 2026. – № 2. – С. 306-331. *Обґрунтовано, що в умовах воєнного стану, активізації диверсійної діяльності, терористичних загроз, державної зради, колабораційної діяльності та інших форм організованої злочинної діяльності ефективність досудового розслідування значною мірою залежить від можливості оперативного застосування негласних засобів кримінального процесуального доказування. Проаналізовано положення Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), Інструкції про організацію проведення НСРД та використання їх результатів у кримінальному провадженні, а також судову практику Верховного Суду, апеляційних і місцевих судів. Обґрунтовано доцільність формування універсальної моделі застосування ст. 250 КПК України, визначення альтернативного характеру підстав проведення НСРД у невідкладних випадках, а також розширення підстав їх застосування у випадках безпосереднього переслідування особи, яка вчинила тяжкий або особливо тяжкий злочин; запобігання ризикам втрати, приховування чи знищення речей або документів; втрати доступу до цифрових джерел інформації, що мають значення для кримінального провадження.* Текст: [https://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/33\(2\)_2026-306-331.pdf](https://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/33(2)_2026-306-331.pdf)

70. Тичина Д. М. Психологічні виклики професійної діяльності поліцейських при розслідуванні воєнних злочинів [Електронний ресурс] / Дмитро Михайлович Тичина, Оксана Миколаївна Волуйко // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ “Ун-т сучас. знань”. – 2026. – № 146. – С. 400-408. *Досліджено психологічні виклики професійної*

діяльності поліцейських під час розслідування воєнних злочинів, якими є: травматичний стрес, вторинна травматизація, емоційне вигорання, посттравматичні розлади, рольова напруга, порушення комунікативної взаємодії та втрата професійної мотивації. Запропоновано розглядати психологічну підтримку поліцейських як комплекс організаційних, профілактичних і реабілітаційних заходів, спрямованих на збереження психічного здоров'я, розвиток стресостійкості, саморегуляції та морально-вольової стабільності. Обґрунтовано важливість створення інституціональної системи психологічного забезпечення, яка має охоплювати регулярний психодіагностичний скринінг, кризове консультування, програми адаптації, навчання технік самодопомоги, а також підтримку сімей поліцейських. Наголошено, що психологічна стійкість поліцейського є важливою складовою безпеки та передумовою відновлення правопорядку в умовах війни й післявоєнного періоду. Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2026/05/tychyna_voluiko_146.pdf

71. **Ткаченко І. М. Об'єкт кримінального правопорушення як критерій класифікації потерпілих у кримінальному праві** [Електронний ресурс] / І. М. Ткаченко // Право і сусп-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 228-235. Вказано, що інститут потерпілого займає важливе місце у системі кримінально-правових відносин, оскільки саме через нього відображається спрямованість кримінально-правової охорони на захист певних суспільних відносин, прав і законних інтересів людини, суспільства та держави. Окреслено критерії класифікації та доведено, що класифікація потерпілих за загальним об'єктом є неможливою через його надмірно абстрактний характер. Запропоновано здійснювати класифікацію потерпілих на рівні родового, видового та безпосереднього об'єктів кримінальних правопорушень, що відповідає структурі кримінально-правових норм Особливої частини Кримінального кодексу України (КК України) та дозволяє систематизувати різні категорії потерпілих залежно від характеру

суспільних відносин, на які посягає кримінальне правопорушення. Текст:
https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/33.pdf

72. **Троценко Л. Вкрали 81 млн на укриттях для дітей та військових – ОГП** [Електронний ресурс] / Людмила Троценко // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 25 черв. — Електрон. дані. *Як повідомили в Офісі генерального прокурора (ОГП), правоохоронні органи України виявили низку схем розкрадання бюджетних коштів, пов'язаних із закупівлею та будівництвом укриттів для освітніх закладів і військових об'єктів. Загальні збитки, встановлені наразі, оцінюються у 81 млн грн. Так, у межах одного з кримінальних проваджень було викрито організовану групу, яка, за даними слідства, незаконно заволоділа 47 млн грн. під час проведення тендерів у Дніпропетровській і Чернігівській областях. Обвинувальні підозри висунули чотирьом учасникам цієї групи та шістьом посадовцям місцевого самоврядування, чия службова недбалість, за версією слідства, сприяла реалізації цієї схеми. Вказано, що схожі випадки розкрадання бюджетних коштів правоохоронці зафіксували у Чернівецькій і Полтавській областях. У цих регіонах загальна сума збитків оцінюється у 34 млн грн.* Текст:
<https://ua.korrespondent.net/ukraine/4889165-vkraly-81-mln-na-ukryttiakh-dlia-ditei-ta-viiskovykh-ohp>

73. **Уряд зареєстрував законопроект про кримінальні провадження на окупованих територіях** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 3 лип. — Електрон. дані. *Розкрито зміст зареєстрованого у Верховній Раді України (ВР України) урядового законопроекту № 15376 "Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів щодо кримінальних проваджень, здійснення яких унеможливлено внаслідок тимчасової окупації окремих територій України через збройну агресію проти України". Як зазначають автори, законопроект спрямований на вдосконалення національного законодавства у сфері захисту конституційних прав, свобод та інтересів осіб під час*

здійснення кримінальних проваджень і виконання покарань, що стали неможливими через тимчасову окупацію окремих територій України. Законопроектом пропонується доповнити Кримінальний процесуальний кодекс України (КПК України) новим розділом "Особливості досудового розслідування та судового провадження, здійснення яких унеможливлено внаслідок тимчасової окупації окремих територій України через збройну агресію проти України", який має визначити особливості здійснення досудового розслідування та судового провадження в означених випадках, а також порядок відновлення матеріалів кримінальних справ з метою оскарження судових рішень та врегулювати інші процесуальні питання.

Текст: <https://pravo.ua/uriad-zareiestruvav-zakonoproiekt-pro-kryminalni-provadzhenia-na-okupovanykh-terytoriiakh/>

74. **Уряд пропонує обмежити строки зберігання даних у реєстрі корупціонерів** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 25 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про урядовий законопроект № 15346, який передбачає визначення строків зберігання відомостей у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення. Зазначено, що необхідність змін пов'язана з рішенням Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) у справі "Ситник проти України", в якому було встановлено порушення права на повагу до приватного життя через відсутність чіткої процедури вилучення відомостей із Реєстру.* Текст: <https://pravo.ua/uriad-proponuie-obmezhyty-stroky-zberihannia-danykh-u-reiestri-koruptsioneriv/>

75. **Федчук Т. Ю. Міжнародне гуманітарне право як інструмент запобігання воєнним злочинам у конфліктах нового типу** [Електронний ресурс] / Т. Ю. Федчук // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 5. – С. 287-289. *Розглянуто проблему адаптації міжнародного гуманітарного права (МГП) до реалій сучасних збройних конфліктів, які дедалі частіше мають гібридний і кібернетичний характер. Відзначено, що новітні війни поєднують традиційні бойові дії з кібератаками, інформаційними*

операціями, економічним тиском і використанням проксі-формувань, що створює складнощі для застосування чинних норм МГП. На прикладі російсько-української війни проаналізовано численні порушення гуманітарних норм і неефективність існуючих механізмів контролю і покарання. Доведено, що модернізація МГП має здійснюватися з урахуванням кіберзагроз, інформаційних війн, автономних систем озброєння та необхідності швидкої фіксації воєнних злочинів у цифровому середовищі. Особливу увагу приділено захисту цивільного населення, медичного персоналу та військовополонених, а також удосконаленню міжнародних механізмів реагування на порушення.

Текст: https://lsej.org.ua/5_2026/67.pdf

76. Цимбал П. В. Медичні документи як джерело доказової інформації під час розслідування кримінальних правопорушень, вчинених медичними працівниками [Електронний ресурс] / Петро Васильович Цимбал, Петро Юрійович Кравчук, Михайло Павлович Климчук // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ “Ун-т сучас. знань”. – 2026. – № 146. – С. 160-168. *Досліджено медичні документи як специфічне та багатофункціональне джерело доказової інформації у провадженнях щодо кримінальних правопорушень, вчинених медичними працівниками. Окрему увагу приділено класифікації медичних документів за формою фіксації інформації, походженням та юридичним значенням і розкрито особливості використання паперової медичної документації. Проаналізовано специфіку електронних медичних документів у системі eHealth та обґрунтовано ключову роль комп’ютерно-технічної експертизи та системних журналів доступу (log-файлів) у встановленні факту внесення змін до електронних записів. Доведено, що судові експертизи є визначальним інструментом оцінки медичних документів, зокрема судово-медична, техніко-криміналістична та комп’ютерно-технічна експертизи, які дозволяють встановити відповідність дій медичних працівників професійним стандартам, виявити фальсифікації та перевірити достовірність*

інформації.

Текст:

http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2026/05/tsymbal_kravchuk_klymchuk_146.pdf

77. Цимбал П. В. Судовий контроль у кримінальному провадженні: проблеми формалізації та стандарти ефективності за практикою ЄСПЛ [Електронний ресурс] / Петро Васильович Цимбал, Ігор Олександрович Ієрусалимов. Олександр Олександрович Семенюк // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ “Ун-т сучас. знань”. – 2026. – № 146. – С. 151-159. *Досліджено правову природу судового контролю, визначено його місце у системі кримінальних процесуальних гарантій та розкрито роль слідчого судді у забезпеченні балансу між публічними інтересами кримінального переслідування і правами особи. Висвітлено практику Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) у низці справ та обґрунтовано, що сучасні стандарти ЄСПЛ вимагають від національних судів забезпечення не декларативного, а реального та ефективного судового контролю, який має превентивний характер і спрямований на недопущення свавільного втручання держави у права особи.*

Текст:

http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2026/05/tsymbal_iierusalimov_semeniuk_146.pdf

78. Цяпкало М. О. Механізми підвищення ефективності діяльності органів публічної влади у боротьбі з тінізацією доходів громадян в Україні [Електронний ресурс] / М. О. Цяпкало, Л. В. Луценко // Право і сусп.-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 304-309. *Проаналізовано сучасний стан тіньової економіки та визначено основні загрози, які вона створює для економічної безпеки держави, стабільності публічних фінансів і соціальної справедливості. Визначено ключові критерії ефективності функціонування органів публічної влади у сфері детінізації доходів і висвітлено міжнародні практики та рекомендації провідних організацій, зокрема OECD, щодо забезпечення доброчесності та протидії корупції, що включають стратегічне планування, управління ризиками, підвищення відкритості публічної влади та розвиток культури доброчесності серед службовців.*

Підсумовано, що підвищення ефективності державної політики у сфері детінізації доходів громадян можливе лише за умови комплексного поєднання інституційних, правових, технологічних і соціальних заходів, системної оцінки результатів та активного залучення громадянського суспільства.

Текст:

https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/42.pdf

79. **Чекмарьова І. М. Кваліфікація підроблення при конкуренції кримінально правових норм** [Електронний ресурс] / І. М. Чекмарьова, В. С. Щирська, В. В. Ярош // Право і сусп-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 236-243. *Досліджено кваліфікацію підроблення при конкуренції кримінально-правових норм і відзначено, що у вітчизняному кримінальному законодавстві останнім часом збільшено кількість статей щодо відповідальності за діяння, пов'язані з підробленням. З'ясовано, що підроблення є способом вчинення кримінальних правопорушень, які можуть вчинятися у різних сферах і посягати на різні суспільні відносини. Надано пропозиції щодо удосконалення кримінального законодавства та рекомендації щодо застосування положень Кримінального кодексу України (КК України) при кваліфікації кримінальних правопорушень, способом вчинення яких є підроблення.*

Текст:

https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/34.pdf

80. **Чижов Д. А. Гендерна рівність та заборона дискримінації :** підручник / Д. А. Чижов ; НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. — Харків : Майстер книг, 2025. — 303 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б378769** *Розкрито основні концепти рівності, справедливості та недискримінації. Проаналізовано нормативно-правові акти, судову практику, міжнародні стандарти, рекомендації органів ООН, Ради Європи та Європейського Союзу (ЄС). Особливу увагу приділено тендерній рівності, протидії дискримінації за ознаками статі, віку, національності, релігії, інвалідності, сексуальній орієнтації та іншими ознаками. Підручник розроблено з урахуванням сучасних викликів, зокрема розвитку антидискримінаційної політики в умовах війни, реформування сектора*

безпеки та правосуддя, а також інтеграції європейських стандартів у національну правову систему.

81. **Шевченко С. І. Запобігання насильницьким кримінальним правопорушенням проти життя та здоров'я особи в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / С. І. Шевченко // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2026. – № 1. – С. 396-401. *Визначено деякі детермінанти насильницьких кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи в умовах воєнного стану. Висвітлено окремі показники цих кримінальних правопорушень та розглянуто заходи запобігання їм на загально-соціальному, спеціально-кримінологічному та індивідуальному рівнях. Запропоновано деталізувати положення Закону України "Про Національну поліцію" в частині оцінки ефективності діяльності поліції та визначити, що ключовим показником ефективності її роботи в частині протидії злочинності є процентне співвідношення кількості облікованих кримінальних правопорушень та кількості встановлених осіб, які їх вчинили.*
Текст: <https://www.nvppp.in.ua/vip/2026/1/62.pdf>

82. **Шевчук А. В Україні впала кількість заяв про домашнє насилля – Опендатабот** [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 29 черв. — Електрон. дані. *Вказано, що в Єдиному державному реєстрі випадків домашнього насильства за ознакою статі з 2021 р. зареєстровано 1 103 032 звернення. Найбільше випадків зафіксовано в 2021р. - 284,2 тис. Надалі щорічно кількість випадків спадає. Вказано, що здебільшого про насильство повідомляють жінки - це 80 % усіх заяв; частка звернень чоловіків становить 14 – 16 %. Наголошено на зростанні кількості звернень через насильство щодо дітей. У 2021 р. їхня частка становила лише 2 % від усіх заяв, тоді як у 2026 р. - 6 % (1239 звернень). Кожне п'яте таке звернення цьогоріч реєструють на Вінниччині. За даними Національної соціальної сервісної служби наведено інфографіку стосовно кількості звернень щодо домашнього насильства у регіональному вимірі за січень – березень 2026 р. Показано, що лідером за*

кількістю таких звернень четвертий рік поспіль є Дніпропетровщина, на другому місці Одещина, на третьому – Вінниччина. У столиці кількість звернень впала у п'ять разів, а на Львівщині та Волині - у чотири. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4890049-v-ukraini-vpala-kilkist-zaiav-pro-domashnie-nasyllia-opendatabot>

83. **Шевчук А. Хабар у 558 тисяч: затримано нардепа, який ігнорував явку до суду** [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 29 черв. — Електрон. дані. Як повідомили у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі (САП), Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) затримало чинного народного депутата. У САП не назвали його прізвище, проте за даними ЗМІ, йдеться про народного депутата від "Слуги народу" Сергія Кузьмініх. За даними слідства, у січні 2022 р. він через довірену особу одержав 558 тис. грн неправомірної вигоди (це 30 % вартості договору на постачання системи ультразвукової діагностики для комунальної лікарні у Житомирі). Кошти були винагородою за вплив на посадових осіб медичного закладу, щоб приватна компанія стала переможцем закупівлі. Крім цього, депутат гарантував за "відкат" у 30 % сприяти реалізації ще двох контрактів - на постачання медичного обладнання загальною вартістю понад 38 млн грн. Детективи НАБУ затримали обвинуваченого на виконання ухвали Вищого антикорупційного суду (ВАКС) через його систематичну неявку на судові засідання. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4889988-khabar-u-558-tysiach-zatrymano-nardepa-yakui-ihnoruvav-yavku-do-sudu>

84. **Шестопалов Р. М. Перешкоджання законній діяльності збройних сил України (стаття 114-1 КК України): юридична абстракція чи правова універсальність?!** [Електронний ресурс] / Роман Миколайович Шестопалов // Вісн. Нац. акад. прав. наук України. – 2026. – № 2. – С. 241-261. Здійснено критичний аналіз змісту й особливостей правозастосування ст. 114-1 Кримінального кодексу України (КК України) щодо відповідальності за перешкоджання законній діяльності Збройних сил

України (ЗСУ) в умовах особливого періоду. На основі дослідження судової практики виявлено тенденції до розширеного тлумачення складу злочину та вказано на важливість чіткої конкретизації форм перешкодження, що дозволить відокремити злочинні діяння від законної реалізації прав і свобод особи, а також відокремити й розмежувати питання перешкодження законної діяльності ЗСУ від інших суміжних злочинів, зокрема несанкціонованого поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну та рух, переміщення або розміщення ЗСУ чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану. Текст: [https://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/33\(2\)_2026-241-261.pdf](https://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/33(2)_2026-241-261.pdf)

85. **Школа С. М. Кримінально-правове забезпечення захисту ринків капіталу в Україні: інституційні механізми імплементації норм права Європейського Союзу** [Електронний ресурс] / С. М. Школа // Право і сусп-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 244-250. Досліджено проблематику кримінально-правового захисту ринків капіталу України від зловживань у контексті імплементації актів права ЄС відповідно до Угоди про асоціацію. Наголошено, що європейська модель протидії зловживанням на ринку ґрунтується на системному підході, який охоплює як регуляторні механізми запобігання, так і кримінально-правові інструменти реагування, спрямовані на забезпечення цілісності фінансових ринків та підтримання довіри інвесторів. Визначено, що основними актами ЄС у цій сфері є Регламент (ЄС) № 596/2014 та Директива 2014/57/ЄС, які встановлюють уніфіковані підходи до визначення інсайдерських операцій, незаконного розкриття інсайдерської інформації та маніпулювання ринком, а також вимагають запровадження кримінальних санкцій і формування спеціалізованої інституційної спроможності держав. Проаналізовано українське законодавство з означеного питання та зроблено висновок про необхідність удосконалення кримінально-правового регулювання шляхом підвищення точності норм, забезпечення прямих відсилань до профільного

законодавства, а також формування комплексної інституційної інфраструктури протидії зловживанням ринком відповідно до стандартів ЄС.

Текст:

https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/35.pdf

86. **Яскорський М. О. Система гарантій забезпечення права на захист у спеціальному кримінальному провадженні (in absentia): огляд законодавчих положень та проблеми правозастосування** [Електронний ресурс] / М. О. Яскорський // Право і сусп-во. – 2026. – № 2, т. 2. – С. 310-318. *Досліджено гарантії забезпечення права на захист у спеціальному кримінальному провадженні (in absentia) в контексті конституційного обов'язку держави утверджувати та забезпечувати права і свободи людини. Відзначено, що застосування процедури in absentia об'єктивно пов'язано зі звуженням можливостей безпосередньої участі сторони захисту, що зумовлює необхідність запровадження додаткових гарантій для збереження засад рівності та змагальності сторін. Проаналізовано законодавчі підстави та межі застосування спеціального кримінального провадження та обґрунтовано значення вичерпності переліку злочинів і фактичних підстав як первинної гарантії недопущення довільного розширення сфери застосування процедури in absentia. Акцентовано на значенні судового контролю за ініціюванням спеціального провадження як процесуального запобіжника від необґрунтованого застосування процедури in absentia. Вказано на роль обов'язкової участі захисника як компенсаторного механізму, спрямованого на забезпечення реалізації права на захист за умов відсутності підозрюваного, обвинуваченого.* Текст: https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/2_2026/part_2/43.pdf

10.07.2026

Укладач: Груніна Л. В.

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

